

REPUBLIKA E KOSOVËS
ZYRA E AUDITORIT TË PËRGJITHSHËM

Nr. i dokumentit: 22.28.1-2012-08

RAPORTI I AUDITIMIT
PËR PASQYRAT FINANCIARE TË KOMUNËS SË PODUJEVËS
PËR VITIN E PËRFUNDUAR MË 31 DHJETOR 2012

Prishtinë, Qershor 2013

Zyra e Auditorit të Përgjithshëm (ZAP) kryen auditime të rregullsisë si dhe ato të performancës. Auditori i Përgjithshëm, Lage Olofsson, është kreu i ZAP-it që ka të punësuar rreth 140 anëtarë të stafit. Auditori i Përgjithshëm dhe ZAP janë të pavarur dhe që certifikon rreth 90 Pasqyra Vjetore Financiare për çdo vit, derisa ndërmarrin forma të tjera të auditimit.

Misioni ynë është që të kontribuojmë në menaxhim të mirë financiar në administratë publike. Ne do të kryejmë auditime cilësore në përputhje me standardet e njohura ndërkombëtare të auditimit të sektorit publik dhe praktikat e mira evropiane. Ne do të ndërtojmë besim në shpenzimin e fondeve publike. Ne do të luajmë një rol aktiv në sigurimin e interesit të taksapaguesve dhe palëve tjerë të interesit në rritjen e llogaridhënies publike.

Raportet e nxjerra nga ZAP në mënyrë direkte promovojnë llogaridhënien pasi që ato ofrojnë bazë për ti mbajtur llogaridhënës menaxherët e organizatave individuale buxhetore.

Auditori i Përgjithshëm ka vendosur për opinionin e auditimit dhe raportin mbi Pasqyrat Vjetore Financiare të Komunës së Podujevës në konsultim me Ndihmës Auditorin e Përgjithshëm, Qerkin Morina, i cili ka bërë mbikëqyrjen e auditimit.

Opinionin dhe raportin i nxjerrë janë rezultat i auditimit të kryer nën menaxhimin e Drejtorit të Auditimit, Florim Beqiri mbështetur nga Xhevat Seferi (Udhëheqës i ekipit), Ejup Simnica dhe Blerina Krasniqi.

ZYRA E AUDITORIT TË PËRGJITHSHËM
Adresa: Musine Kokollari, No. 16, Prishtina 10000, Kosova
Tel.: +381(0) 38 25 35 /121/262-FAX: +381(0) 38 2535 122 /219
<http://oag-rks.org/>

TABELA E PËRMBAJTJES

Përmbledhje e përgjithshme.....	4
1 Fushëveprimi dhe metodologjia e auditimit.....	6
2 Pasqyrat vjetore financiare.....	8
3 Rekomandimet e vitit paraprak	10
4 Menaxhimi Financiar dhe Kontrolli	11
5 Sistemi i auditimit të brendshëm	25
6 Konkluzioni i përgjithshëm	27
Shtojca I: Shpjegim i llojeve të ndryshme të opinioneve të aplikuara nga ZAP	28
Shtojca II: Rekomandimet e vitit paraprak.....	30

Përmbledhje e përgjithshme

Hyrje

Ky raport përmbledh çështjet kryesore që dalin nga auditimi ynë i Pasqyrave Vjetore Financiare (PVF) për vitin 2012 për Komunën e Podujevës. Ne falënderojmë Kryetarin e Komunës dhe stafin e tij për ndihmën gjatë procesit të auditimit.

Auditimi i PVF-ve për vitin 2012 ishte ndërmarrë në përputhje me Standardet e njohura Ndërkombëtare të Auditimit të Sektorit Publik (SNISA) të nxjerra nga INTOSAI. Qasja jonë ka përfshirë testet dhe procedurat për të cilat ne menduam se ishin të nevojshme për të arritur në një opinion lidhur me PVF-të.

Auditimi ynë është fokusuar në:

- Vlerësimin nëse PVF-të paraqesin një pamje të drejtë dhe të plotë në të gjitha aspektet materiale;
- Menaxhimin Financiar dhe Kontrollin e Brendshëm (duke përfshirë menaxhimin dhe ekzekutimin e buxhetit); dhe
- Sistemin e Auditimit të Brendshëm.

Opinion

Auditori i Përgjithshëm (AP) i raporton Kuvendit për opinionin e tij në formatin e përcaktuar në nën kapitullin 2.2. Shtojca I i shpjegon llojet e ndryshme të opinioneve të aplikuara nga ana e ZAP. Raporti i AP-së përfshin një opinion për vërtetësinë dhe drejtësinë e PVF.

Sipas opinionit tonë Pasqyrat Vjetore Financiare <i>prezantojnë një pamje të drejtë dhe të vërtetë</i> në të gjitha aspektet materiale. (SNISA 400 Opinion i pakualifikuar.)

Konkluzioni i përgjithshëm

Konkluzioni ynë i përgjithshëm pasqyron rishikimin tonë të kontrolleve të ndërlidhura me PVF-të, Menaxhimin Financiar dhe Kontrollin, pajtueshmërinë e procedurave të pagesave dhe pranimeve, si dhe Sistemin e Auditimit të Brendshëm.

Konkluzioni ynë i përgjithshëm është se:

Menaxhmenti i Komunës ka bërë përmirësime të dukshme në shumë fusha, si në aspektin e menaxhimit, ashtu edhe atë të raportimit. Sistemi i kontrolleve operon në të gjitha nivelet. Shumë dobësi janë korrigjuar, ndonëse në forma më pak të theksuara, ato

---

vazhdojnë të përsëriten. Megjithatë, mbetet hapësirë për përmirësime për të siguruar aplikim gjithëpërfshirës dhe konsistent të kontrolleve të duhura nëpër të gjitha aktivitetet e Komunës, me theks të veçantë në fushën e procedurave të prokurimit, menaxhimit të kontratave, arkëtimit të të hyrave, etj. Dobësitë në detaje janë përshkruar më poshtë:

Rekomandimet e auditimit kanë për qëllim ta mbështesin Komunën e Podujevës në përmirësimin e kontrolleve financiare dhe rritjen e aspekteve tjera të aktivitetit operacional. Ne i kemi konsideruar përgjigjet ndaj rekomandimeve tona të bëra në vitin 2011. Pozita aktuale është përmbledhur në Shtojcën II. Konkluzioni ynë i përgjithshëm është se kërkohet theks shtesë në implementimin e rekomandimeve të auditimit për t'iu shmangur dobësive të vazhdueshme të kontrollit.

Rekomandimet tona kryesore për Kryetarin e Komunës janë si në vijim:

Pasqyrat vjetore financiare

- Shpalosjen e plotë të stokeve të materialit shpenzues në PVF në pajtim me standardet dhe kërkesat ligjore në fuqi;

Menaxhimi Financiar dhe Kontrolli

- Të bëhet një planifikim buxhetor më i mirë dhe i qëndrueshëm për të hyrat. Veçanërisht duhet të shtohen përpjekjet për arkëtimin e borxheve nga taksapaguesit dhe rritjen e të hyrave vetjake;
- Të forcohen kontrollet në sistemin e prokurimit, në mënyrë që procedurat e prokurimit për mallra dhe shërbime dhe investime kapitale, të kryhen në përputhje me legjislacionin në fuqi të prokurimit;
- Kontratat për kryerjen e punëve të mbulohen me garancion bankar valid dhe të siguron kryerjen e punëve në përputhje me kushtet e kontratës;
- Të bëhet klasifikimi i pagesave dhe regjistrimi i shpenzimeve në kategori dhe kode ekonomike adekuate.

Sistemi i auditimit të brendshëm

- NjAB të fokusohet në auditimin e aktiviteteve të vitit aktual, në veçanti fushat me rrezik të lartë, siç janë prokurimet dhe të hyrat dhe të angazhohet në përmbushjen e planit auditues; dhe
- Të bëhet një plan veprimi për implementimin e rekomandimeve të NjAB, kështu që gjetjet dhe rekomandimet e dhëna nga auditimi i brendshëm do të diskutohen dhe adresohen nga të gjitha nivelet e menaxhimit.

Përgjigja nga Menaxhmenti

Menaxhmenti është pajtuar me të gjitha të gjeturat tona të auditimit dhe është zotuar se do t'i adresojë rekomandimet tona.

1 Fushëveprimi dhe metodologjia e auditimit

Është përgjegjësi e Menaxhmentit të përgatis PVF sipas Standardeve Ndërkombëtare të Kontabilitetit për Sektorin Publik (SNKSP) për “Raportimin Financiar në bazë të Kontabilitetit të Parasë së Gatshme”. Zyra e Auditorit të Përgjithshëm është përgjegjëse për kryerjen e auditimit të rregullsisë që përfshin ekzaminimin dhe vlerësimin e PVF-ve dhe të dhënave tjera financiare si dhe dhënien e opinioneve:

- Nëse PVF japin një pamje të drejtë dhe të vërtetë të llogarive dhe çështjeve financiare për periudhën e auditimit;
- Nëse të dhënat financiare, sistemet dhe transaksionet janë në pajtim me ligjet dhe rregulloret në fuqi;
- Për përshtatshmërinë e funksioneve të kontrollit të brendshëm dhe të auditimit të brendshëm; dhe
- Për të gjitha çështjet të cilat dalin apo kanë të bëjnë me auditimin.

Puna e ndërmarrë e auditimit ka reflektuar vlerësimin e rrezikut të auditimit për Komunën e Podujevës. Ne kemi konsideruar të kuptuarit tonë për organizatën, deri në çfarë mase mund të mbështetemi në kontrollet e brendshme menaxheriale dhe nivelin e testimit të hollësishëm të kërkuar gjatë përcaktimit të testeve të përgjithshme e që janë të nevojshme për të siguruar nivelin e nevojshëm të dëshmive për të mbështetur opinionin e Auditorit të Përgjithshëm.

Seksionet e mëposhtme ofrojnë një përmbledhje më të detajuar të gjetjeve tona të auditimit, me theks të veçantë në vëzhgimet dhe rekomandimet në çdo fushë të rishikimit. Një vlerësim i përgjigjeve të Menaxhmentit ndaj rekomandimeve të bëra në vitin 2011 mund të gjendet në Shtojcën II.

Ne kemi përfshirë të gjeturat e rëndësishme dhe të tjera më pak të rëndësishme, që dalin nga auditimi ynë. Për plotësinë, ne kemi përfshirë çështjet e identifikuar gjatë auditimit të ndërmjetëm (9 mujorin) aty ku ishte relevante. Të gjeturat tona janë definuar si:

Të rëndësishme - Çështjet kryesore për vëmendjen e atyre që janë të ngarkuar me qeverisje dhe Menaxhmenti i lartë e që mund të ketë potencial të rezultojë në një dobësi materiale në kontrollet e brendshme; dhe

---

Të tjera - Dobësitë e identifikuara në auditimin tonë, ku veprimi do të ofrojë potencialin për përmirësime në efikasitet dhe efektivitet të kontrolleve të brendshme.

Procedurat tona kanë përfshirë një rishikim të kontrolleve të brendshme dhe sistemeve të kontabilitetit dhe procedurat vetëm deri në atë masë që konsiderohet e nevojshme për kryerjen efektive të auditimit. Të gjeturat e auditimit nuk duhet të konsiderohen sikur përfaqësojnë një deklaratë gjithëpërfshirëse të të gjitha dobësive të cilat ekzistojnë, apo edhe të gjitha përmirësimet që mund të bëhen në sistemet dhe procedurat që kanë funksionuar.

---

2 Pasqyrat vjetore financiare

Rishikimi ynë i PVF merr parasysh pajtueshmërinë me kornizën raportuese si dhe cilësinë dhe saktësinë e informatave të regjistruara në PVF. Ne gjithashtu e konsiderojmë deklaratën e bërë nga Zyrtari Kryesor Administrativ (ZKA) dhe Zyrtari Kryesor Financiar (ZKF), kur draft PVF-të të dorëzohen në Thesar.

Deklarata në lidhje me prezantimin e PVF-ve përfshin një numër të pohimeve për sa i përket pajtueshmërisë me kornizën raportuese dhe cilësinë e informacionit në kuadër të PVF-ve. Një numër i pikave në deklaratë kanë për qëllim të ofrojnë siguri se të gjitha informatat relevante janë ofruar, për të siguruar se mund të ndërmerret një auditim gjithë përfshirës.

2.1 Pajtueshmëria me kornizën raportuese

Konkluzioni i përgjithshëm

PVF ishin përgatitur në pajtim me kërkesat e Rregullës Financiare nr. 07/2011, dhe SNKSP “Raportimi Financiar në bazë të Kontabilitetit të Parasë së Gatshme” ku është përdorur formati standard i raportimit, përveç çështjes së stoqeve të materialit shpenzues në sektorin e arsimit dhe atij të shëndetësisë, të cilat i kemi trajtuar tek kapitulli cilësia dhe saktësia e informatave.

Përshkrimi

PVF-të duhet të jenë në përputhje me kornizën e caktuar raportuese. Ne kemi vërejtur se:

- PVF-të janë përgatitur brenda kornizës kohore dhe janë dorëzuar në Ministrinë e Financave (MF);
- PVF-të janë nënshkruar nga ZKA (Kryetari i Komunës) dhe ZKF;
- PVF-të janë pranuar në gjuhën shqipe dhe serbe;
- PVF-të janë përgatitur në kopje fizike dhe elektronike; dhe
- Komuna ka përgatitur dhe ka dorëzuar raporte të rregullta tremujore tek Ministri i MF-së gjatë vitit 2012.

2.2 Cilësia dhe saktësia e informatave të prezantuara në pasqyrat vjetore financiare

Konkluzioni i përgjithshëm

PVF-të, përveç shpalosjes së plotë të gjendjes së stoqeve, ishin përgatitur në pajtim me kërkesat e Rregullës Financiare nr. 07/2011, dhe SNKSP “Raportimi Financiar në bazë të Kontabilitetit të Parasë së Gatshme” ku është përdorur formati standard i raportimit.

---

1. Çështja - Procesi i përgatitjes së pasqyrave - Prioriteti – tjetër

E gjetura	Te shënimi 32: Gjendja e stoqeve të materialeve, Komuna nuk kishte shpalosur stoqet në sektorin e arsimit dhe atij të shëndetësisë dhe mirëqenies sociale.
Rreziku	Mos prezantimi korrekt i llogarive shpie në keqkuptimin e pozitës financiare të komunës.
Rekomandimi 1	Kryetari i Komunës duhet të siguroj që të gjitha shpalosjet janë të plota dhe janë përfshirë në PVF, në pajtim me kërkesat e përcaktuara me rregulloret e Thesarit.

2.3 Opinioni i Auditimit

Sipas opinionit tonë Pasqyrat Vjetore Financiare *prezantojnë një pamje të drejtë dhe të vërtetë* në të gjitha aspektet materiale.

(SNISA 400 Opinion i pakualifikuar.)

---

3 Rekomandimet e vitit paraprak

Konkluzioni i përgjithshëm

Adresimi i plotë i rekomandimeve të auditimit, edhe më tutje vazhdon të mbetet sfida për menaxhmentin e komunës. Ne vlerësojmë veprimet e ndërmarra, por ato ende nuk janë të mjaftueshme.

Përshkrimi

Raporti ynë i auditimit për PVF të vitit 2011 ka rezultuar me 8 (tetë) rekomandime kryesore. Menaxhmenti i Komunës ka përgatitur një Plan Veprimi, duke u zotuar se të gjitha rekomandimet do të adresohen.

Në fund të auditimit kemi vërejtur se, 1 (një) rekomandim është adresuar plotësisht, 5 (pesë) janë adresuar pjesërisht apo janë në proces të adresimit dhe 2 (dy) nuk ishin adresuar ende. Për një përshkrim më të plotë të rekomandimeve dhe si janë adresuar ato, shih Shtojcën II në fund të këtij raporti.

---

2. Çështja - Adresimi i rekomandimeve nga viti paraprak – Prioriteti – i rëndësishëm

E gjetura	Shkalla e zbatimit të rekomandimeve të vitit të kaluar ishte e dobët. Mangësitë e identifikuara të mbledhja të hyrave, shpalosjet e shënimeve shpjeguese (stoqet sektori i arsimit dhe i shëndetësisë) dhe çështjet që kanë të bëjnë me procedurat e prokurimit tregojnë se nuk kishte përmirësime në këto fusha.
Rreziku	Mos adresimi i plotë i rekomandimeve duke marrë për bazë planin e veprimit, rritë rrezikun që dobësitë e mëhershme të vazhdojnë edhe më tutje të jenë të pranishme.
Rekomandimi 2	Kryetari i Komunës duhet të reagoj më vendosmërisht në adresimin e rekomandimeve të dhëna nga auditimi, duke i trajtuar ato në tërësi.

---

4 Menaxhimi Financiar dhe Kontrolli

4.1 Hyrje

Qasja jonë e auditimit është fokusuar në të kuptuarit dhe vlerësimin e veprimeve të ndërmarra nga Menaxhmenti për të siguruar një menaxhim financiar dhe kontrolle efektive. Për sisteme individuale financiare, ne kërkojmë të identifikojmë nivelin në të cilin operojnë kontrollet aktuale. Kjo mund të jetë, për shembull, aktiviteti monitorues i ndërmarrë nga Menaxhmenti i lartë apo kontrolleve operative të nivelit më të ulët.

Ne vlerësojmë nëse kontrollet janë të dizajnuara mirë, janë zbatuar siç është planifikuar dhe funksionojnë në mënyrë efektive. Kjo kërkon një vlerësim të strukturave, proceseve dhe linjave të llogaridhënies të përcaktuara nga Menaxhmenti.

Ne gjithashtu e konsiderojmë vetë-vlerësimin e bërë nga Menaxhmenti i Komunës sipas kërkesave të menaxhimit financiar dhe kontrolleve.

4.2 Planifikimi dhe realizimi i buxhetit

Konkluzioni i përgjithshëm

Komuna ka shpenzuar buxhetin në masë 95%. Ky shpenzim i buxhetit ka qenë në nivel të kënaqshëm dhe në suaza të planifikimeve buxhetore, ndërsa nuk e ka realizuar planin në mbledhjen e të hyrave vetjake, ku plani ishte realizuar vetëm 81%.

Përshkrimi

Ne kemi vlerësuar burimin e fondeve buxhetore për Komunën e Podujevës, shpenzimet e fondeve sipas kategorive ekonomike dhe të hyrave të mbledhura. Kjo është theksuar në tabelat e mëposhtme.

Tabela 1. Burimet e fondeve buxhetore – realizimi ndaj buxhetit (në euro)

Përshkrimi	Buxheti fillestar	Buxheti Final ¹	2012 Shpenzimi	2011 Shpenzimi	2010 Shpenzimi
Burimet e Fondeve	16,259,214	17,458,540	16,574,837	15,909,039	13,628,194
Granti qeveritar-Buxheti	14,859,214	15,325,214	15,261,145	14,681,146	12,364,008
Të bartura nga viti paraprak –		285,532 ²	241,008	326,875	348,189
Të hyrat vetanake	1,400,000	1,400,000 ³	908,441	768,933	774,818
Donacionet Vendore		79,589	604	7,000	141,179
Donacionet e Jashtme		368,205	163,639	125,085	0

Buxheti Final ndryshon nga Buxheti Fillestar për 1,199,326€. Ky ndryshim është për arsye të bartjes së të hyrave vetjake nga viti i kaluar, në shumë prej 285,532€, rritjes së buxhetit me rishikim për 466,000€, donacioneve vendore në shumën prej 79,589€ dhe granteve të papërcaktuara të donatorëve të jashtëm në shumë prej 368,205€. Të hyrat e bartura nga viti 2011 dhe të hyrat e vitit 2012, në strukturën totale të buxhetit final marrin pjesë me 9,7%, kurse në strukturën totale të shpenzimeve me 6,9%.

Tabela 2. Shpenzimet e fondeve sipas kategorive ekonomike- realizimi ndaj buxhetit (në euro)

Përshkrimi	Buxheti fillestar	Buxheti Final	2012 Shpenzimi	2011 Shpenzimi	2010 Shpenzimi
Shpenzimet e fondeve sipas kategorive ekonomike	16,259,214	17,458,540	16,574,837	15,909,039	13,628,194
Paga dhe Mëditjet	8,926,236	9,114,863	9,005,424	8,679,102	6,740,075
Mallra dhe Shërbime	852,457	1,093,272	1,014,569	933,568	888,858
Komunali	284,000	284,000	283,575	291,759	290,989
Subvencione dhe Transfere	175,000	175,000	144,316	123,949	166,386
Investime Kapitale	5,821,521	6,791,405	6,126,953	5,880,661	5,541,886

¹ Buxheti Final – buxheti i aprovuar nga Kuvendi që është përshtatur vazhdimisht nga Ministria e Financave

² Të hyrat e bartura nga viti i kaluar

³ Të hyrat vetjake të planifikuara në 2012

Niveli prej 95% i shpenzimit të buxhetit na bënë të vlerësojmë se Komuna në vitin 2012 kishte një performancë të mirë në ekzekutimin e buxhetit. Komuna kishte një tepricë buxheti prej 883,703€. Një ngecje vërehet te Investimet kapitale, ku buxheti ishte realizuar 82% nga ajo që ishte planifikuar.

Tabela 3. Të hyrat vetjake komunale të mbledhura në 2012 (në euro)

Përshkrimi	Buxheti fillestar	Buxheti Final	2012 Pranimi	2011 Pranimi	2010 Pranimi
Të hyrat vetjake	1,400,000	1,400,000	1,137,364	1,043,575	1,123,007

Të hyrat në vitin 2012 janë arkëtuar në vlerë prej 1,137,364 ose rreth 81% nga plani. Megjithatë, nga tabela 3 shihet se ka një progres krahasuar me vitin paraprak pasi që të hyrat në vitin 2012 kanë shënuar rritje për 93,789€ apo 9%

4.3 Kërkesat e raportimit

Konkluzioni i përgjithshëm

Komuna ka përmbushur kërkesat që dalin nga legjislatura në fuqi dhe ka respektuar afatet e kërkuara. Ne e vlerësojmë si të mirë përmbushjen e kërkesave ndaj kornizës raportuese

Përshkrim

Ne kemi konstatuar se Komuna e Podujevës i ka përmbushur të gjitha obligimet për raportim të jashtëm. Obligimet e përmbushura janë paraqitur në vijim:

- Kërkesa Buxhetore për financimin e projekteve kapitale në Ministrinë e Financave;
- Raportet tremujore, duke përfshirë pasqyrat financiare nëntë mujore me kohë;
- Raportet operacionale (të performancës);
- Draft plani dhe plani përfundimtar i prokurimit me kohë;
- Raportet mbi obligimet ndaj furnitorëve të dorëzuara në MF;
- Raportet mbi kontrollet e brendshme, përfshirë edhe raportin e vetëvlerësimit;
- Plan i Veprimit për implementimin e rekomandimeve.

4.4 Të hyrat (përfshirë të hyrat vetjake)

Konkluzion i përgjithshëm mbi të hyrat

Të hyrat vetjake për komunën e Podujevës paraqesin një burim të rëndësishëm të fondeve buxhetore. Shpenzimet totale të komunës për vitin 2012 në masën prej 6.9% ishin financuar nga të hyrat vetjake. Komuna e Podujevës nuk ka një planifikim të mirë të arkëtimeve. Ky plan gjatë vitit 2012 ishte realizuar vetëm 81%.

Gjithashtu, sfidë serioze është edhe mbledhja e borxheve të vjetra, të mbetura nga vitet paraprake nga tatimi në pronë, taksa e veprimtarisë së bizneseve, si dhe të hyrat nga qiraja dhe shfrytëzimi i pronave komunale. Shumat e obliguesve tatimor janë mjaft të larta dhe komuna nuk ka arritur të ndërtojë një strategji për përmirësimin e kësaj gjendje.

Ndërkaq, tek lejet e ndërtimit dhe legalizimet, me gjithë dyfishimin në mbledhjen e të hyrave nga kjo lloj takse, sfidat mbeten të shumta. Në mungesë të planeve rregullative, ende mbetet i ulët numri i lejeve të ndërtimit të lëshuara në krahasim me kërkesat. Gjithashtu, edhe legalizimi dhe pranimi teknik i ndërtimeve është i ngadalshëm.

Përshkrimi

Të hyrat e arkëtuara nga Komuna e Podujevës në vitin 2012 ishin në total 1,137,364€. Këto kanë të bëjnë me të hyrat nga tatimi në pronë, të hyrat nga taksa për veprimtari të biznesit, të hyrat nga lejet e ndërtimit, taksat administrative etj.

---

3. Çështja - Tatimi në pronë – Prioriteti - i rëndësishëm

- E gjetura** Komuna, nga tatimi në pronë për vitin 2012 kishte planifikuar të arkëtoj 230,000€, ndërsa kishte arkëtuar 296,286€, apo 29% mbi planin. Me gjithë tejkalimin e planit për arkëtimin e këtyre të hyrave, borxhet nga vitet paraprake arrijnë shumën prej 2,434,059€, ndërsa borxhet vetëm për vitin 2012 arrijnë shumën prej 278,688€. Borxhi total për tatimin në pronë arrin shumën prej 2,712,747€. Ne kemi testuar 25 mostra nga tatimi në pronë dhe kemi konstatuar se 15 prej tyre nuk kishin kryer obligimet ndaj Komunës që kapin vlerën prej 6,569€. Komuna nuk kishte hartuar ndonjë plan apo strategji se si të inkasoj borxhet e vjetra.
- Rreziku** Mos realizimi i të hyrave nga tatimi në pronë dhe niveli i lartë i borxheve ndikon që të hyrat e komunës të zvogëlohen dhe rritë rrezikun e mos arkëtimit të të hyrave sipas planit.
- Rekomandimi 3** Kryetari i Komunës duhet të shtojë angazhimin në mbledhjen e të hyrave nga tatimi në pronë, me fokus të veçantë arkëtimin e borxheve të vjetra.

4. Çështja - Taksa për veprimtari biznesore – Prioritet - i rëndësishëm

- E gjetura** Bazuar në ligjin për vetëqeverisje lokale nr. 03/L049, kërkohet që çdo biznes të pajiset me leje për zhvillimin e veprimtarisë. Gjatë vitit 2012, Komuna kishte mbledhur 105,660€. Nga mostra jonë prej 12 njësive, kemi konstatuar se 5 nga obliguesit nuk i kanë shlyer borxhet e tyre ndaj komunës. Për këtë lloj takse borxhet nga vitet paraprake arrijnë shumën prej 2,487,150€, ndërsa vetëm borxhi për vitin 2012 është 386,867€, që në total janë 2,873,837€.
- Rreziku** Mungesa e aktivitetit të Komunës për t'i arkëtuar të hyrat për taksën e lejes së punës për biznese, rritë rrezikun të ketë zvogëlim të të hyrave nga kjo veprimtari dhe taksat të mos inkasohen.
- Rekomandimi 4** Kryetari i Komunës duhet të forcoj masat në arkëtimin e borxheve të mbetura nga kjo lloj takse apo t'i trajtoj ato si të arkëtueshme të pa realizueshme, nëse janë trajtuar si borxhe të këqija.

---

5. Çështja - Të hyrat nga qiraja dhe shfrytëzimi i pronës komunale - Prioriteti - i rëndësishëm

E gjetura	Plani për arkëtimin e të hyrave nga qiraja ishte 80,000€, ndërsa realizimi 48,777€. Ne testuam 5 (pesë) mostra, nga të cilat rezultuan 4 (katër) të jenë me borxhe me një total prej 17,578€. Komuna kishte një arkëtim të dobët në këtë kategori, dhe deri në fillim të vitit 2012 ishin mbledhur vetëm 486,454€. Për vitin 2012 borxhi ishte 45,884€, që në total në fund të vitit 2012 arrin në 53,233€.
Rreziku	Mungesa e masave adekuate për inkasimin e të hyrave nga qiraja rritë rrezikun që të hyrat e planifikuara të mos mbledhen dhe buxheti vjetor të mos realizohet.
Rekomandimi 5	Kryetari i Komunës duhet të ndërmarr masa shtesë për arkëtimin e të hyrave nga qiraja në bazë të kontratave. Në të kundërtën, obliguesve t'u ndaloj shfrytëzimin e pronave publike.

4.5 Shpenzimet

Konkluzion i përgjithshëm mbi shpenzimet

Nivelet e ndryshme të kontroleve, për sa i përket procedurave të prokurimit dhe menaxhimit të kontratave nuk kanë funksionuar si duhet, prandaj duhet të merren masa shtesë për përmirësim në këtë fushë.

4.5.1 Prokurimi

Përshkrimi

Shpenzimet e realizuara përmes procedurave të prokurimit për vitin 2012 ishin 6,687,261€.

Ne kemi rishikuar nëse të gjitha prokurimet e zhvilluara kanë qenë të përfshira në planin final të prokurimit. Gjithashtu kemi analizuar nëse projektet për investime kapitale kanë qenë të përfshira në PIP dhe në kornizën afatmesme të shpenzimeve. Ne vlerësojmë se në lidhje me këto nuk ka ndonjë çështje për të theksuar në raport.

Te investimet kapitale kemi ekzaminuar 9 kontrata në vlerë 1,566,277€ që kanë shkuar përmes procedurave të prokurimit. Nga kategoria mallra dhe shërbime kemi ekzaminuar 14 kontrata në vlerë 300,219€ dhe i kemi testuar 14 pagesa nga kjo kategori, në vlerë prej 114,476€.

Përveç rasteve të identifikuara në vijim, procedurat e prokurimit ishin në përputhje me rregullat ligjore në fuqi.

---

6. Çështja - Mosekzekutimi i sigurimit të tenderit- Prioriteti- i rëndësishëm

E gjetura Në dosjen e tenderit "Furnizim me derivate të naftës për nevojat të komunës" është kërkuar sigurimi i tenderit në vlerë prej 8,000€. Njëri nga OE që ka ofruar çmimin më të ulët, ka tërhequr tenderin para skadimit të periudhës së vlefshmërisë së tenderit.

Arsyetimi i OE ka qenë se ka ofruar çmim shumë të ulët për shkak se nuk i ka llogaritur taksat doganore dhe akcizën. AK nuk kishte konfiskuar sigurimin e tenderit, siç parasheh pika 1.2 e nenit 57 të LPP-së.

Rreziku Mos ekzekutimi i sigurimit të tenderit kur OE heq dorë nga gara tenderuese, bart në vete rrezikun që Komuna të dëmtohet financiarisht për vlerën e garancionit të tenderit dhe poashtu të vonohen procedurat e prokurimit dhe furnizimit.

Rekomandimi 6 Kryetari i Komunës duhet të sigurohet që të gjitha procedurat dhe kërkesat e AK të jenë në përputhje me Ligjin për Prokurim Publik, dhe posaçërisht kur kërkon sigurimin për garancinë e tenderit ta konfiskoje atë në rast se një operator ekonomik tërhiqet nga gara pas hapjes së ofertave.

---

7. Çështja - Vonesa e kryerjes së punëve dhe mos sigurimi i ekzekutimit të kontratës deri në përfundim të projektit - Prioriteti - i rëndësishëm

E gjetura	<p>Tek tetë kontrata për Ndërtimin e qendrës mjekësore familjare (QMF) në Shajkovc në vlerë 42,150€ kishte vonesa në ekzekutimin e punëve dhe përmbushjen e marrëveshjes. Kontrata ishte nënshkruar më 13 shtator 2012 dhe puna duhej të kryhet brenda 60 ditë kalendarike, por ajo ishte kryer me 14 ditë vonesë. Komuna nuk ka aplikuar dënimet për vonesat. Më tej, garancia lidhur me ekzekutimin e punëve nuk ishte valide përgjatë tërë periudhës së ekzekutimit të punëve dhe të marrëveshjes.</p> <p>Në Kontratën në vlerë prej 422,107€ për asfaltimin e rrugës dhe ndërtimi i Kanalizimit fekal në Fshatin Sfeqël, OE kishte sjellë Sigurimin e tenderit në vlerë prej 42,000€, i cili nuk e mbulon periudhën e kohëzgjatjes së tenderit. Ekzekutimi i kontratës vazhdon edhe në vitin vijues fiskal.</p>
Rreziku	<p>Menaxhimi jo i mirë i kontratave ka shkaktuar vonesa, për të cilat nuk janë aplikuar dënimet. Mos sigurimi i Kontratës për periudhën e kohëzgjatjes së projektit mund t'i shkaktoj humbje financiare Komunës në rast të mos përmbushjes së Kushteve të Kontratës nga Operatori Ekonomik. Këto rrisin rrezikun që kontratat të mos realizohen sipas planit.</p>
Rekomandimi 7	<p>Kryetari i Komunës të siguroj me garancion bankar valid të gjitha kontratat që i ekspozohen rrezikut të mos përmbushjes për tërë periudhën e punës të kontratës në fjalë. Më tutje, në raste kur nuk zbatohet si duhet kontrata, ta konfiskoj garancionin bankar dhe të zbatoj ndëshkimet e përcaktuara me kontratë për vonesat.</p>

---

8. Çështja - Dhënia e kontratës me vetëm një operator ekonomik të përgjegjshëm - Prioriteti -tjetër

- E gjetura** Te kontrata në vlerë 6,400€ për furnizim me 20 makina mjelëse për fermerë, të cilat ishin dhënë si subvencion, Autoriteti kontraktues i ka dorëzuar dosjen e tenderit tre OE. Vetëm një operator kishte dorëzuar dokumentacionin dhe ofertë të përgjegjshme, ndërkaq dy të tjerë kishin dorëzuar oferta të pa përgjegjshme.
- Rreziku** Mosaplikimi i konkurrencës së lirë dhe të mjaftueshme me së paku dy operator të përgjegjshëm rritë rrezikun që komuna të paguaj më shumë për të njejtat mallra, se sa në kushtet e konkurrencës.
- Rekomandimi 8** Kryetari i Komunës të siguroj se procedurat e prokurimit kryhen në përputhje të plotë me Ligjin për Prokurim Publik dhe Kontrollat e brendshme veprojnë gjatë tërë procesit të prokurimit.

9. Çështja - Klasifikimi i shpenzimeve në kategori ekonomike jo adekuate -Prioriteti -tjetër

- E gjetura** Ne kemi vërejtur se në tetë raste komuna kishte bërë klasifikimin dhe pagesën e shpenzimeve në kode të gabuara. Shpenzimet për ndërtimin e shtëpive për 10 përfitues si raste sociale (katër pagesa) në vlerë 86,504€, janë klasifikuar dhe paguar gabimisht në kodin ekonomik për Investime kapitale 31110-Ndërtesat rezidenciale. Këto janë pajisje që është dashur të planifikohen me buxhet dhe të paguhen nga kategoria për Subvencione dhe transfere, pra tek transferet respektivisht në kodet ekonomike 22100-Transferet për organizata të jashtme, ose 22200-Pagesat për përfituesit individual.
- Po ashtu, katër pagesa për raste emergjente për përfituesit individual ishin klasifikuar si kapital tjetër në kuadër të investimeve kapitale. Vlera e këtyre pagesave ishte 11,324€.
- Rreziku** Mos regjistrimi i shpenzimeve në kode dhe kategori ekonomike adekuate e rritë rrezikun e prezantimit të gabuar dhe keqpohimit të llogarive.
- Rekomandimi 9** Kryetari i Komunës duhet të siguroj se është respektuar plani kontabël për klasifikimin e shpenzimeve brenda kategorive përkatëse dhe pagesat e shpenzimeve t'i paguaj nga kategoria përkatëse.

4.5.2 Kompensimet (pagat dhe mëditjet)

Përshkrimi

Buxheti i planifikuar për kategorinë e pagave dhe mëditjeve ishte 9,114,863€, ndërsa shpenzimet për këtë kategori janë 9,005,424€ apo shprehur në përqindje 99%. Pagat dhe Mëditjet paguhën përmes një sistemi të centralizuar (payrollit). Kontrollët që operojnë në nivel lokal nga Komuna kanë të bëjnë me a) kontrollin e pagesave çdo muaj duke i nënshkruar listën e pagave b) verifikimin e ndryshimeve të mundshme që mund të paraqiten përmes formularëve, c) rishikimin e buxhetit për këtë kategori dhe barazimet me thesarin.

Për këtë kategori testuam 42 mostra, ku rishikuam se a janë në pajtueshmëri listat e pagave me sistemin e payrollit. Po ashtu, kemi shikuar nëse pozitat e zyrtarëve dhe koeficientët janë në pajtueshmëri me formën e sistemit të payrollit dhe listës së pagave dhe konstatuam se këto raste të cekura janë në pajtim me kërkesat ligjore.

---

10. Çështja - Të Dhënat e Personelit - Prioriteti - tjetër

E gjetura	Te dosjet e personelit kemi identifikuar se: në 22 raste dosjet nuk ishin kompletuar. Atyre iu mungojnë: në një rast Aktemërimi dhe në 31 raste vlerësimi i performancës së të punësuarit, përshkrimi i detyrave të punës dhe ID.
Rreziku	Rastet e identifikuara më lartë rrisin rrezikun që të mos përmbushen kërkesat ligjore mbi dosjet e personelit.
Rekomandimi 10	Kryetari i Komunës të siguroj që dosjet e personelit të plotësohen me dokumentacionin e duhur sipas Udhëzimit administrativ 2003/11 mbi dosjet e personelit dhe të njëjtat azhurnohen në vazhdimësi.

4.5.3 Subvencionet dhe Transferet

Përshkrimi

Komuna për vitin 2102 kishte buxhetuar Subvencione dhe Transfere shumë prej 175,000€ ndërsa kishte shpenzuar 144,316€, pra kishte realizim buxhetor prej 82%. Këto subvencione ndahen kryesisht për entitete publike dhe entitete jo publike (individë). Për të testuar rregullsinë e kësaj kategorie, ne kemi përzgjedhur tri mostra në vlerë 104,490€.

---

11. Çështja - Dhënia e subvencionit pa aprovimin e Asamblesë komunale - Prioriteti - tjetër

E gjetura Sipas rregullores së brendshme për subvencione të Komunës, subvencionet mbi 5,000€ duhet të jepen me vendim të Kuvendit Komunal. Me rastin e subvencionimit me pako ushqimore të rasteve emergjente, ne kemi vërejtur se përveç mungesës së vendimit të Kuvendit, lëndës i mungon kërkesa për subvencionim, marrëveshja për subvencionim, kriteret dhe komisioni për zgjedhjen e përfituesve.

Rreziku Dhënia e subvencioneve pa aprovim të organit gjegjës dhe pa dokumentacion të kompletuar si dhe mungesa e informatave kthyesë/raporteve mbi shpenzimet, janë disa nga dobësitë që rritin rrezikun që mjetet e ndara si subvencion të mos shfrytëzohen për qëllimet e adresuara dhe që paraja publike të mos shpenzohet në mënyrë efikase.

Rekomandimi 11 Kryetari i Komunës duhet të siguroj se në të ardhmen do të zbatoj këtë rregullore dhe të zbatoj të gjitha kriteret dhe procedurat gjatë ndarjes së subvencioneve.

4.6 Pasuritë

Konkluzioni i përgjithshëm mbi pasuritë

Komuna ka bërë përpjekje domethënëse në regjistrimin e pasurive krahasuar me vitin paraprak. Menaxhmenti kishte themeluar një komision për vlerësimin e të gjitha pasurive të komunës, pasi në Kosovë aktualisht nuk ka një institucion të pavarur dhe të certifikuar për vlerësimin e pasurive.

Përshkrim

Komuna e Podujevës ka bërë përpjekje serioze në regjistrimin e pasurive në regjistrat kontabël krahasuar me vitin paraprak. Në vitin 2011 gjendja e pasurive me vlerë mbi 1,000€ ishte 46,468,885€ ndërsa në vitin 2012 ishte 52,175,366€. Po ashtu, edhe te pasurit me vlerë nën 1,000€ kishte ndryshime pozitive sa i përket regjistrimit në regjistrat kontabël. Në vitin 2011 pasuritë nën 1000€ ishin zero (0) ndërsa në vitin 2012 ishte 1,819,323€. Megjithatë, regjistrimi i stokeve të materialit duhet të përmirësohet.

---

12. Çështja - Regjistrimi i stokeve të materialeve shpenzuese - Prioriteti - tjetër

- E gjetura** Komuna nuk e posedon një regjistër të plotë të të gjitha stokeve të materialeve shpenzuese. Në PVF nuk janë përfshirë edhe ato të sektorit të arsimit dhe atij të shëndetësisë.
- Rreziku** Mungesa e një regjistri të plotë të të gjitha stokeve të materialeve shpenzuese dhe mos inventarizimi i tyre së paku në fund të vitit, rritë rrezikun e manipulimit, madje të humbjes dhe tjetërsimit.
- Rekomandimi 12** Kryetari i Komunës duhet të sigurojë një proces regjistrimi për të gjitha stoqet e materialeve në çdo fundvit dhe rezultatet e regjistrimeve t'i krahasoj me ato të regjistrave kontabël. Diferencat duhet të sqarohen.

4.6.1 Trajtimi Llogarive e arkëtueshme

13. Çështja - Trajtimi dhe prezantimi i Llogarive të arkëtueshme -Prioriteti- I rëndësishëm

E gjetura Vlera e përgjithshme e Llogarive të arkëtueshme të prezantuara në PVF të komunës ishte 6,119,102€. Ne kemi vërejtur se shuma e llogarive të arkëtueshme të komunës që nga viti 2002 e deri me tani, ishte rritur në vazhdimësi. Borxhet e vjetra për tatimin në pronë, deri në fund të vitit 2011 janë 2,434,059€, ndërsa për vitin 2012 ato janë rritur edhe për 278,688€. Borxhet e vjetra për taksën komunale për leje pune të biznesit, deri në fund të vitit 2011 ishin 2,487,150€, ndërsa në vitin 2012 ato janë rritur edhe 386,867€. Tek borxhet nga qiraja deri në fund të vitit 2011 ishin 486,454€, ndërsa në vitin 2012 ato janë rritur edhe për 45,884 €.

Rreziku Mungesa e një strategjie të qartë të Menaxhmentit për trajtimin adekuat të këtyre llogarive, rritë rrezikun që këto të arkëtueshme të vjetrohen dhe të bëhen të pa mbledhshme.

Rekomandimi 13 Kryetari i Komunës duhet të ndërmarr masa konkrete për rritjen e mbledhjes së të arkëtueshmeve, duke vendosur një proces i cili siguron që të arkëtueshmet janë regjistruar sapo të jetë bërë faturimi. Gjithashtu, regjistri i të arkëtueshmeve duhet të përditësohet sipas pagesave të bëra në lidhje me këto të arkëtueshme. Kjo do t'i mundësojë Komunës të përgatisë dhe planifikojë një buxhet më të besueshëm. Të organizohen trajnime të zyrtarëve që arkëtojnë taksa dhe tatime dhe të kryhen vizita më të shpeshta tek taksapaguesit, me qëllim të ngritjes së nivelit të hyrave.

Më tutje, adresimi i këtij problemi do të ishte i dobishëm edhe në Ministrinë e financave, duke qenë se problemi ka një shtrirje të gjerë në të gjitha komunat.

4.6.2 Trajtimi i obligimeve

Konkluzioni i përgjithshëm mbi trajtimin e obligimeve

Komuna ka raportuar obligimet sipas rregullave të thesarit në Ministrinë e Financave dhe ka përmirësuar kontrollet në këtë fushë, pasi që në momentin që vijnë faturat nga operatorët ekonomik, pa vonesë ato i procedohen për pagesë në Departamentit të Financave.

Përshkrim

Pasqyra e obligimeve të pakryera ndaj furnitorëve në fund të vitit 2012 ishte në vlerë prej 280,260€. Prej tyre 123,719€ i takojnë kategorisë mallra dhe shërbime, 146,511€ për investime kapitale dhe për shërbime komunale janë 10,030€. Këto detyrime janë bartur për t'u paguar në vitin 2012. Arsyeja e mos pagesës së këtyre obligimeve për disa është mungesa e mjeteve të zotuara dhe për të tjerat si rezultat se faturat kanë arritur me vonesë në muajin Dhjetor të vitit 2012.

---

5 Sistemi i auditimit të brendshëm

Konkluzion i përgjithshëm mbi sistemin e auditimit të brendshëm

Njësia e auditimit të brendshëm ka një staf prej 2 anëtarësh dhe kishte një plan ambicioz operativ, ku kishte planifikuar të kryej 6 auditime për vitin 2012. Ajo me gjithë angazhimin, nuk ka arritur të realizoj planin e auditimit dhe deri në fund të periudhës kishte finalizuar 5 raporte. NjAB ka arrit të përmbushë deri në një masë nevojat e Menaxhmentit të Komunës për ofrimin e sigurisë së efektivitetit të sistemeve.

Përshkrimi

Sistemi i auditimit të brendshëm është një pjesë kyçe e kontrollit të brendshëm dhe për shkak të rëndësisë së tij, ne e prezantojmë këtu ndaras. Ne e marrim parasysh fushëveprimin e punës së auditimit të brendshëm dhe aktivitetet e Komitetit të Auditimit.

NJAB për vitin 2012 kishte planifikuar për të kryer gjashtë (6) auditime, dhe kishte arritur që të realizoj pesë auditime, me fushëveprim vitin 2012. Auditimet ishin kryer: (a) Procesi i mbledhjes së të hyrave; (b) Procesi i prokurimit; (c) Shërbimet Komunale; (d) Menaxhimi i pasurisë; dhe (e) Menaxhimi i personelit.

---

14. Çështja - Punë jo e mjaftueshme e NJAB -Prioriteti tjetër

E gjetura	Auditimi i brendshëm, përkundër angazhimeve, nuk kishte arritur që ta realizoj plotësisht planin e tij dhe t'i trajtoj të gjitha fushat me rrezik të lart.
Rreziku	Mos realizimi i planit auditues në të gjitha fushat me rrezik, nuk reflektojnë mjaftueshëm dhe në nivel të duhur tek menaxhmenti cilësinë dhe efektivitetin e kontrolleve të brendëshme.
Rekomandimi 14	Kryetari i Komunës duhet të sigurohet që NjAB po i kryen auditimet e planifikuara dhe ka në fokus fushat e vlerësuara me rrezik të lartë, si: të hyrat, shpenzimet, prokurimet, menaxhimi i kontratave, etj.

---

15. Çështja - Adresimi i rekomandimeve nga NJAB-i- Prioriteti - i rëndësishëm

- E gjetura** Ne gjatë auditimit nuk kemi vërejtur se është bërë ndonjë plan i veprimit nga Menaxhmenti se si të adresohen rekomandimet e dhëna nga NJAB-i.
- Rreziku** Mos përgatitja e një plan veprimi nga Menaxhmenti për adresimin e rekomandimeve, rrit rrezikun që rekomandimet të mbeten në letër dhe të mos implementohen.
- Rekomandimi 15** Kryetari i Komunës duhet të bëjë plan veprimi se si mendon që gjetjet dhe rekomandimet e dhëna nga auditimi i brendshëm do të diskutohen dhe adresohen nga të gjitha nivelet e menaxhimit.

---

6 Konkluzioni i përgjithshëm

Konkluzioni jonë i përgjithshëm e pasqyron rishikimin tonë të kontrolleve të ndërlidhura me PVF-të, Menaxhimin Financiar dhe Kontrollin dhe të Sistemit të Auditimit të Brendshëm.

Konkluzioni ynë është se Menaxhmenti i Komunës ka bërë përmirësime të dukshme në shumë fusha, si në aspektin e menaxhimit, ashtu edhe atë të raportimit. Sistemi i kontrolleve operon në të gjitha nivelet. Shumë dobësi janë korrigjuar, ndonëse në forma më pak të theksuara, ato vazhdojnë të përsëriten.

PVF të vitit 2012 janë shumë më cilësore se ato të një viti më parë. Përveç shpalosjes së stoqeve të materialit nëpër sektorë të ndryshëm të komunës , të cilat nuk kanë ndikim material në dhënien e opinionit, pasqyrat janë të kompletuara me informatat e kërkuara.

Komuna ka trajtuar pjesërisht shumicën e rekomandimeve tona, dhe dobësitë janë përsëritur pikërisht në fushat ku rekomandimet tona nuk janë adresuar.

Sfidë më e madhe mbetet shkalla e ultë e arkëtimit të borxheve, ndërsa në këtë kuadër, tatimi në pronë, Lejet për veprimtari të biznesit dhe të hyrat nga qiraja janë fusha kryesore në të cilën realizimi i të hyrave është i dobët. Llogaritë e arkëtueshme të grumbulluara për vite me radhë në shuma tejet të larta, kërkojnë analiza strategjike për zgjidhjen e këtij problemi.

Plani i mbledhjes së të hyrave ishte realizuar vetëm në shkallë 81%, dhe është i pamjaftueshëm duke pasur parasysh madhësinë e komunës dhe bazën e gjerë të ngarkesave të taksave, mendojmë se të hyrat mund të rriten si dhe të menaxhohen më mirë.

Në fushën e prokurimit dhe pagesave, nevojitet forcimi i kontrolleve në sigurimin e garancioneve valide për kryerjen e punëve, fillimi me kohë i procedurave të prokurimit, shqyrtimi i vonesave në realizimin e projekteve.

Regjistrimi i shpenzimeve në kodet e gabuara duhet të rishikohet nga menaxhmenti, në mënyrë që gabimet e njëjta të mos përsëriten.

Disa mangësi janë identifikuar edhe në fushën e personelit (kompletimi i dosjeve personale), por të cilat mendojmë se lehtë mund të korrigjohen.

Auditimi i brendshëm nuk ka përmbushë plotësisht detyrimet ndaj menaxhmentit. Ofrimi i shërbimeve në formën aktuale të auditimit të brendshëm, është i pamjaftueshëm për të siguruar se kontrollet janë të dizajnuara mirë dhe nëse ato janë në veprim.

Shtojca I: Shpjegim i llojeve të ndryshme të opinioneve të aplikuara nga ZAP

(e shkëputur nga ISSAI 400)

9. Një opinion i auditimit normalisht është një format standard, ndërlidhur me pasqyrat financiare si tërësi, duke shmangur nevojën për të caktuar gjatësinë e saj por duke bartur sipas natyrës së saj një kuptim të përgjithshëm tek lexuesit sipas kuptimit të saj. Natyra e këtyre fjalëve do të ndikohet nga korniza ligjore të auditimit, por përbërja e opinionit duhet të tregoj qartë a është i pakualifikuar apo i kualifikuar, apo nëse është i kualifikuar në disa çështje të caktuara apo është opinion i kundërt (paragrafi 14), apo është mohim i opinionit (paragrafi 15).

10. **Një opinion i pakualifikuar** jepet kur auditori është i kënaqur në të gjitha aspektet materiale që:

- a) pasqyrat financiare janë përgatitur duke shfrytëzuar baza dhe politika të pranuar të kontabilitetit të cilat janë zbatuar në mënyrë konsistente (të qëndrueshme);
- b) pasqyrat janë në pajtim me kërkesat statusore dhe rregulloret relevante;
- c) pamja e paraqitur në pasqyrat financiare janë në përputhje me njohuritë e auditorit në lidhje me entitetin e audituar;
- d) është një shpalosje adekuate e të gjitha çështjeve materiale relevante për pasqyrat financiare.

11. **Theksi i çështjeve.** Në disa rrethana auditori mundet të konsideroj se lexuesi nuk do të kuptoj në mënyrë të duhur pasqyrat financiare nëse vëmendja është përqendruar në çështje të pazakonshme apo të rëndësishme. Si një rregull e përgjithshme, auditori kur jep një opinion të pakualifikuar kjo nuk i referohet ndonjë aspekti specifik të pasqyrave financiare në opinionin e tij në rast se kjo mund të interpretohet gabimisht si opinion i kualifikuar. Me qëllim të shmangies së kësaj përshtypjeje, referencat që janë menduar si; nënvizim i çështjes; gjinden në paragrafët e ndara nga opinionin. Sidoqoftë, auditori nuk duhet të përdor nënvizimin e çështjes për të përmirësuar mungesën e shpalosjeve të duhura në pasqyrat financiare apo si alternativ, zëvendësim për kualifikim të opinionit.

---

12. Auditori mund të mos jetë në gjendje të shpreh një opinion jo të kualifikuar kur ekziston një nga ato rrethana dhe në gjykimin e auditorëve, afektin e tyre është ose mund të jetë materiale për pasqyrat financiare:

- a) Ka pasur limitime në fushëveprimin e auditimit;
- b) Auditori konsideron që pasqyrat janë jo komplete apo çorientues apo ekziston një ndarje e pajustificuar nga standardet e pranueshme të kontabilitetit; apo
- c) Ekzistojnë paqartësi që ndikojnë në pasqyrat financiare.

13. **Opinionit i Kualifikuar.** Aty ku auditori nuk pajtohet apo nuk është i sigurt në lidhje me një ose me tepër artikuj të veçantë në pasqyrat financiare e që janë materiale por jo edhe fundamentale në kuptimin e pasqyrave, duhet të jepet një opinion i kualifikuar. Formulimi i opinionit normalisht tregon një rezultat të kënaqshëm ndaj subjektit të audituar, sa i përket një pasqyre të qartë dhe koncize, të çështjeve të mospajtimit apo edhe të paqartësive që ngrisin opinion e kualifikuar. I ndihmon përdoruesit e pasqyrave nëse efekti financiar i paqartësisë apo edhe i mosmarrëveshjeve është përcaktuar nga ana e Auditorit edhe pse kjo nuk është gjithmonë praktike apo relevante.

14. **Opinionit i Kundërt.** Aty ku Auditori nuk ka mundësi të jap një opinion mbi pasqyrat financiare në tërësi, për shkak të mosmarrëveshjeve që është aq thelbësore ngase e minon pozitën e prezantuar në vazhdim që opinionit që kualifikohet në aspekte të caktuara nuk do të jetë adekuat, atëherë jepet opinion i Kundërt. Formulimi i një opinionit të tillë e bën të qartë se pasqyrat financiare nuk janë prezantuar në mënyrë të drejtë, duke specifikuar qartë dhe në mënyrë koncize të gjitha çështjet e mosmarrëveshjeve. Përsëri, është një ndihmesë që efekti financiar mbi pasqyrat financiare përcaktohet aty ku duhet dhe është praktik.

15. **Mohimi i Opinionit.** Aty ku Auditori nuk mund të jep opinion në lidhje me pasqyrat financiare, të marrë si tërësi për shkak të paqartësisë apo restriksionit të fushëveprimit që është thelbësor që një opinion që është i kualifikuar në aspekte të caktuara nuk do të jetë adekuat, jepet opinion i kundërt. Formulimi i një opinionit të tillë e bënë të qartë që një opinion nuk mund të jepet, duke specifikuar në mënyrë të qartë dhe koncize të gjitha çështjet e paqarta.

16. Është bërë zakon që ISA të ofrojnë një raport të detajuar për të plotësuar opinion në rrethana në të cilat është e pamundur të jepet një opinion jo i kualifikuar.

Shtojca II: Rekomandimet e vitit paraprak

Komponenta e Auditimit	Rekomandimet e dhëna	Rekomandimet plotësisht te adresuara	Rekomandimet pjesërisht te adresuara	Rekomandimet e pa adresuara
1. Pasqyrat Vjetore Financiare	Shënimet kontabël për llogaritë, në veçanti për pasuritë të përmirësohen për të mundësuar që shpalosjet në PVF të jenë në pajtim me kërkesat ligjore dhe parimet financiare të përcaktuara nga Thesari.			X
2. Të hyrat vetjake	Të bëhet një analizë e borxheve totale dhe të identifikohet lloji dhe vjetërsia e borxheve, të bëhet një ndarje nëpër kategori, dhe të propozohen masat konkrete për rritjen e arkëtimeve. Një nga masat do të ishte kushtëzimi i pagesave me shërbimet tjera që ofron komuna e Podujevës. Pastaj, trajnimi i zyrtarëve që mbledhin taksa dhe tatime për grumbullime të detyrueshme tatimore dhe organizimi i vizitave më të			X

	shpeshta.			
3. Prokurimi shpenzimet	<p>Rekomandojmë Kryetarin Komunës: Se do të shpërblehen me kontratë vetëm operatorët e përgjegjshëm;</p> <p>Që për çdo furnizim me derivate për vetura të mbahen dëshmi të qarta lidhur me shpenzimin e tyre;</p> <p>Që pagesat për furnizime të mos bëhen pa dëshmitë se malli është pranuar sipas kërkesave përkatëse; dhe</p> <p>Që pagesat për shërbime – mirëmbajtje të rrugëve, të regjistrohen në kodin adekuat të shpenzimeve.</p>		X	
4. Subvencione dhe transfere	<p>Rekomandojmë Kryetarin Komunës që:</p> <p>Të hartohen procedura të qarta lidhur me përcaktimin e kriterëve për shfrytëzimin e mjeteve nga ana e përfituesve; dhe</p> <p>Të gjitha projektet e financuara të rishikohen dhe të monitorohen rregullisht nga zyrtarët përgjegjës të komunës për të konfirmuar rregullsinë,</p>	Po		

	progresin dhe qëllimin e subvencioneve.			
5. Faturat e papaguara	<p>Rekomandojmë Kryetarin e Komunës që të siguroj:</p> <p>Se të gjitha faturat do të paguhen Brenda afatit ligjor prej 30 ditësh; dhe</p> <p>Një evidencë të plotë për shpenzimet e papaguara të vitit paraprak, në mënyrë që të planifikohet buxheti i duhur për borxhet e papaguara.</p>		X	
6. Kontrolli i brendshëm	<p>Ne rekomandojmë Kryetarin e Komunës që të siguroj:</p> <p>Se është bërë vlerësimi i përshtatshmërisë së sistemit të kontrollit të brendshëm, janë analizuar mangësitë dhe dobësitë aktuale dhe janë ndërmarrë masat adekuate korrigjuese në këtë drejtim.</p>		X	
7. Sistemi i auditimit të brendshëm	<p>Ne rekomandojmë Kryetarin e Komunës të siguroj:</p> <p>Që NJAB të jetë më efikase në punë duke iu përmbajtur planit vjetor dhe fokusimit në auditime që fushëveprim</p>		X	

	<p>kanë vitin që auditohet;</p> <p>Që për çdo raport të auditimit të brendshëm të ofrojë planin e veprimit për adresimin e rekomandimeve të nxjerra nga NJAB; dhe</p> <p>Aprovimin e statutit të NJAB.</p>			
8. Konkluzioni i përgjithshëm	<p>Ne rekomandojmë Kryetarin e Komunës që të siguroj:</p> <p>Forcimin e mëtejshëm të kontrolleve buxhetore. Para hartimit të buxhetit vjetor, duhet që të mblidhen sa më shumë informacione nga të gjithë sektorët e komunës dhe më pastaj të bëhen ndarjet. Një analizë më e thellë duhet të bëhet për të hyrat.</p>		X	

